

sait faik

kayıp araniyor

roman

BİLGİ YAYINEVİ

Kayıp Aranıyor, Bilgi Yayınevi'nin 2001'de *Kumpanya-Kayıp Aranıyor* adıyla tek kitap olarak yayımlanan 12. baskısı esas alınarak hazırlanmış, dipnotlarla zenginleştirilmiştir.

İÇİNDEKİLER

Kayıp Aranıyor	7
Sait Faik'le <i>Necati Cumalı</i>	127
Sait Faik Duyarlığı <i>Şükran Kurdakul</i>	131

I

Her zaman böyle bir şey aklına gelirdi. Isırıcı bir soğuk düşünürdü. Kulakları ile elleri acımaya başlamalıydı soğuktan. Rüzgâr, arada bir durur gibi olduğu zaman bir sıhhatli sıcaklık sarmalıydı yüzünü. Nefes alamaz gibi olmalıydı. Sonra yine hangi yüksek dağların yarlarından aktığı bilinmeyen ovaya varınca alabildiğine yayılıp esen, her an nemini bırakan rüzgâr nihayet deniz kenarını bulduğu zaman suları üfüre üfüre, şişire şişire gelip onları bulmalıydı.

Soğukları sayılı; lodoları, kış günü yaz günü gibi ılık günleri bol şehir, birdenbire bir şimal şehri görünüşü almalıydı. Ama kar yağmamalıydı. Karın soğuğu başka türlü bir soğuktur; nemli soğuk. Oysaki sığağın nemlisi, soğuğun kurusu makbuldür. Nasıl bazı ilikleri üşüten sonbahar günlerinde -oraya gitmeden- musluklarından buram buram su ve buğu fışkıran bir eski Bizans hamamında, bir kurna başında, bir hazza gömülü sabun köpükleri içinde, biraz sonra çıkacağı sokağın çipil yağmurunu, ipek çoraplarının üstünden derisini bulup onu iliklerine kadar üşütecek kara, gri İstanbul çamurunu bile çamursuz

bir Avrupa şehrinde müsamahakâr¹ bir özleyişle hatırlamışsa, kuru soğukları da öylece hatırlamış, arzulamıştı.

Hep kuru soğuklarının nadir görüldüğü şehirlerde yaşamıştı. Yalnız Alpler'de bir küçük Fransız şehrinin gecesini, bir de bir Ankara akşamını hatırlıyordu. Bir kış günüydü, ama şıkır şıkır güneşli bir kış günüydü. Ankara'da, zehir gibi acı bir rüzgâr bütün gün yüzünü didiklemiş, durduğu zaman temiz ve kadın, sıcak ve kınalı bir Anadolu orospusu elleriyle, altınlar içinde, şalvarlar içinde, elde örülmüş kırmızı konçlu yün çoraplar, abalar, tezgâhta dokunmuş çullar içinde biraz ağırca insan kokulu bir kasaba kahpesi elleriyle her tarafını yoklamıştı. Güneşle, bu hünsa² güneşle oynaşmaların en sürüp gideni yarım dakika bile sürmemiş, ısırıcı soğuk yeniden onu çimdiklemeyi, sonra ağrıtabak kadar sıkımayı ihmal etmemişti.

İş, gün batınca çatallaşmıştı. Bozkırların üstüne yangınlar, kınalar, rujlar, kırmızı kadın parmakları, pembe çocuk tenleri serperek, altını, kehribarı bol; kanı, celladı bol bir güneş, kiremitleri altından kerpiç binaları ateşleyerek batmıştı. Batar batmaz da gündüz yine bir parça nemli şehrin buğusu uçmuş, kuru soğuk bastır-vermişti. Rüzgâr kesildiği halde bile dayanılmaz bir soğuk çıkmıştı. Kimbilir civa sıfırın altında

---

1) Müsamahakâr: Hoşgörülü.

2) Hünsa: İki cinsiyetli.

nerelere büzülmüştü. Ne olursa olsun, demiş kadınlığına bakmadan, ayaküstü erkeklerin bira içtiği bir yerde iki kadeh konyak içmişti. Sonra ıssız bir lokantaya girip yemek yemiş, iki kadeh de orada içmişti. Lokantadan çıkar çıkmaz soğuk sanki boğazına atılmıştı. Böğrünün iki tarafından bir demir korsa gibi sıkılmıştı. Oteline kadar varamayacağını sanmıştı. Sonra yan yolda ferahlamıştı, değişivermişti. Hiç bu kadar sıhhatli olduğunu bilmiyordu. Otelin kapısından dönmüş, Yenişehir'e doğru yürümek arzusuna kapılmıştı...

Bu akşam İstanbul'da ne diye o Ankara gecelerini, o yalnız yürümekle, yemek içmekle, soğukla arkadaşlık ederek geçmeyen geceyi anıyordu. "Bu anmanın hiçbir sebebi yoktu" denemez. Kuru soğuktan başka bir sebep aramaya lüzum görmedi. Vapurun rüzgâr tutmayan dış kanepelerine oturmuşlardı ama rüzgâr yine onları, üst güverteyi yalayıp düşerken buluyordu. O akşam da Ankara'da bir rüzgârsız köşede nefes alabilmek, daralan göğsünü biraz ovalamak için durmuş, durduğu zaman da aklına bir adam gelmişti. Bu adam muayyen³ bir adam değildi. Lacivert, kırmızı çizgili temiz bir elbise giyerdi, diyememişti. Herhalde subay elbisesi de değildi giydiği; ne de yeni temizleyiciden alınmış bir pardösü vardı sırtında... Kafasında bir kasket, ayaklarında tık tık öten bir kundura da olabilir, diye düşünmüş müydü? Kendisi cigara içmeyen, yanında cigara içilince

---

3) Muayyen: Belli.

sinirlenen kadınlar gibi yaptı. Elleriyle birtakım hatıraları kovaladı. Yanında oturmuş aba elbiseli, çizmeli delikanlıya döndü;

—Cemal, dedi, yarın ne yapıyorsun?

Konuştuğu adamın esmer, bıyıksız, ince ve sakin bir yüzü, ta saçlarına kadar kaldırdığı kasketinin altında dar bir alnı, incecik yüzüne âdeta bol geliyor denebilecek bir yapısı vardı.

—Yarın mı? dedi adam, ne bileyim ne yapacağımı?

—İriba kalkmayacak mısın?

—O başka... O iş... Elbet kalkacağız.

—Ben de onu soruyorum.

—İrıbtan sonrasını bilmiyorum.

—İstanbul'a inecek misin?

—İşi bilir.

—İn, in de, bu vapurla dönelim yine. Olur mu?

—İşi bilir dedik ya, kızım. Biz senin gibi saat onda kalkmıyoruz. Saat dördü buldu muydu kokakarı hepimizi uyandırır. Ortalık daha kapkaranlıktır. Bu akşam zati geç kaldık. On bire doğru köydeyiz. Bir lokma bir şey yiyince tumba. Tumba, ama, saat da on ikiyi bulmuş olur.

—Yatar yatmaz uyur musun, Cemal?

—Sen uyuyamaz mısın?

—Ben mi? Uyuyamadığım çok olur.

—Ben uyurum, dostum! Uyuyamazsam devrası gün ayakta duramam be! Sen çocuk mu oluyorsun?

—Devrası gün de ne demek?